

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

قوه مجریه

مرجع تصویب: هیات وزیران

شماره ویژه نامه: ۹۴۱

دوشنبه، ۲۳ اسفند ۱۳۹۵

سال هفتاد و سه شماره ۲۰۹۷۸

آیین نامه اجرایی هیأت های حل اختلاف و نحوه رسیدگی به شکایات از شوراهای اسلامی

شماره ۱۵۹۲۹۷/ت/۵۱۸۵۹هـ

۱۵/۱۲/۱۳۹۵

وزارت کشور - شورای عالی استانها

هیأت وزیران در جلسه ۸/۱۲/۱۳۹۵ به پیشنهاد شماره ۱۳۳۹۷ مورخ ۶/۲/۱۳۹۴ وزارت کشور و به استناد ماده (۹۷) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران - مصوب ۱۳۷۵ - با اصلاحات بعدی آن، آیین نامه اجرایی هیأت های حل اختلاف و نحوه رسیدگی به شکایات از شوراهای اسلامی را به شرح زیر تصویب کرد:

به شکایات از شوراهای اسلامی آیین نامه اجرایی هیأت های حل اختلاف و نحوه رسیدگی

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار میروند:

الف - هیأت مرکزی: هیأت مرکزی حل اختلاف و رسیدگی به شکایات از شوراهای اسلامی کشور.

ب - هیأت استان: هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات از شوراهای اسلامی استان.

پ - هیأت شهرستان: هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات از شوراهای اسلامی شهرستان.

ت - قانون شوراها: قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران - مصوب ۱۳۷۵ - با اصلاحات بعدی آن.

ماده ۲- هیأت مرکزی در موارد زیر صلاحیت رسیدگی و اتخاذ تصمیم دارد:

الف - اختلاف شورای شهر و وزارت کشور در مورد شهردار منتخب شورا در شهرهای با جمعیت بیش از (۲۰۰) هزار نفر جمعیت و مراکز استان.

ب - اعتراض فرماندار یا شورای استان در مورد مصوبات شورای شهر تهران.

پ - اعتراض استاندار، مسئولان دستگاه های اجرایی ذیربط یا شورای عالی استانها در مورد مصوبات شورای استان.

ت - اعتراض وزیر کشور یا عالیترین مقام دستگاه های ذیربط در مورد مصوبات شورای عالی استانها.

ث - انحلال شورا (به غیر از شورای اسلامی روستا) به پیشنهاد هیأت های استانی، در صورت احراز انحراف شورا از وظایف و اختیارات قانونی.

ج - اعتراض اعضای شوراها به مجازات های بندهای (۴) تا (۸) ماده (۸۲) قانون شوراها.

چ - اتهام های اعضای شورای استان و شورای عالی استانها به پیشنهاد مقامات ذیصلاح.

ح - دریافت اعتراض اشخاص حقیقی و حقوقی در مورد مصوبات قطعی شده شوراها و ابطال آن دسته از مصوباتی که مطابق نظر شورای نگهبان مغایر با موازین اسلام شناخته شود یا به تشخیص هیأت مرکزی مغایر با قوانین و مقررات کشور و یا خارج از حدود وظایف و اختیارات شوراها باشد.

خ - تخلف از قانون شوراها که حسب مورد و بر اساس مسئولیت نظارتی و اجرایی قانون مزبور توسط وزارت کشور ارجاع میگردد.

د - شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی مبنی بر انحراف شورا از وظایف و اختیارات قانونی.

ماده ۳- هیأت استان در موارد زیر صلاحیت رسیدگی و اتخاذ تصمیم دارد:

الف - اختلاف شورای شهر و استانداری در مورد شهردار منتخب شورا در شهرهای با جمعیت کمتر از (۲۰۰) هزار نفر جمعیت و غیرمرکز استان.

ب - اعتراض فرماندار یا شورای استان در مورد مصوبات شورای شهر.

پ - انحلال شورای روستا با پیشنهاد فرماندار، در صورت احراز انحراف شورا از وظایف و اختیارات قانونی.

ت - پیشنهاد انحلال شورا به هیأت مرکزی، به استثنای شورای روستا.

ث - اتهامهای اعضای شورای روستا، بخش، شهر و شهرستان به پیشنهاد مقامات ذیصلاح.

ج - تخلف از قانون شوراهای که حسب مورد و بر اساس مسئولیت نظارتی و اجرایی قانون مذکور توسط وزارت کشور ارجاع میگردد.

چ - شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی مبنی بر انحراف شورا از وظایف و اختیارات قانونی.

ماده ۴- هیأت شهرستان در موارد زیر صلاحیت رسیدگی و اتخاذ تصمیم دارد:

الف - اعتراض بخشدار یا شورای شهرستان در مورد مصوبه شورای روستا و بخش.

ب - اتهامهای اعضای شوراهای اسلامی روستا و بخش به پیشنهاد مقامات ذیصلاح در رابطه با وظایف.

پ - تخلف از قانون شوراهای که حسب مورد و بر اساس مسوولیت نظارتی و اجرایی قانون مذکور توسط وزارت کشور ارجاع میگردد.

ت - شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی مبنی بر انحراف شورا از وظایف و اختیارات قانونی.

ماده ۵ - اعضای هیأت مرکزی، در اولین جلسه خود یک رئیس و یک نایب رئیس از بین خود انتخاب مینمایند. همچنین اعضای هیأت استان و شهرستان، در اولین جلسه خود یک نایب رئیس از بین خود انتخاب میکنند. افراد یادشده، برای یک سال انتخاب میشوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

ماده ۶ - حضور رئیس یا نایب رئیس در جلسات هیأتها الزامی است. در صورت عدم حضور رئیس یا بنا به نظر وی، اداره جلسات هر یک از هیأتها بر عهده نایب رئیس خواهد بود.

ماده ۷- جلسات هیأتها با حضور دو سوم اعضا رسمیت مییابد و تصمیمات با اکثریت مطلق آرای مثبت حاضرین معتبر است. مقصود از اکثریت مطلق بیشتر از نصف حاضرین میباشد.

تبصره - تصمیمات جلسات باید به امضای حاضرین جلسه برسد. مخالف میتواند نظر خود را در صورتجلسه مربوط درج نماید.

ماده ۸ - جلسات هیأتها باید به نحوی تشکیل گردد که موجب تعطیلی یا توقف وظایف قانونی آنها نگردد. در صورت وجود دستور کار، جلسات هیأتها حداقل ماهی یکبار تشکیل میشود.

ماده ۹- دبیرخانه هیأتهای مرکزی، استان و شهرستان وفق تبصره (۱) ماده (۷۹) قانون شوراهای به ترتیب در وزارت کشور، استانداری و فرمانداری مستقر بوده و معاون ذریبط وزارت کشور، استانداری و فرمانداری، به ترتیب دبیر هیأت مرکزی، استان و شهرستان خواهند بود. جلسات هیأتها مذکور به ترتیب در وزارت کشور، استانداری و فرمانداری تشکیل میشود.

ماده ۱۰ - وظایف دبیرخانه هیأتها به شرح زیر است:

الف - آمادهسازی پروندههای ارجاعی شامل جمعآوری اطلاعات، مدارک، مستندات و ارسال نسخهای از پروندهها به همراه گزارش جامعی از آن برای اعضای هیأت قبل از تشکیل جلسه.

ب - تنظیم دستور کار و اوقات جلسات با هماهنگی اعضا و ارسال دعوتنامه برای آنان.

پ - تنظیم صورتجلسات و ابلاغ تصمیمات به مراجع ذریبط و طرفین شکایت.

ت - ثبت و ضبط اسناد و مدارک مربوط به هیأت.

ث - پیگیری و نظارت بر اجرای تصمیمات هیأت و ارایه گزارش به آن.

ج - انجام سایر اموری که از سوی رئیس یا نایب رئیس در حدود قوانین موضوعه، ارجاع میگردد.

چ - انجام سایر امور جاری، طبق قوانین و مقررات.

تبصره ۱- دبیرخانه هیأت مرکزی مسئولیت ایجاد هماهنگی در روشهای اداری دبیرخانههای هیأتها استانی و شهرستانی را بر عهده دارد. شیوهنامه مربوط باید به تصویب هیأت مرکزی برسد.

تبصره ۲- مکاتبات دبیرخانهها با امضای دبیر انجام میگردد.

تبصره ۲- دفاع از آرای هیأتها در محاکم و مجامع ذیصلاح توسط دبیر یا نماینده قانونی یا وکیل صورت میگیرد.

ماده ۱۱- دبیرخانه هیأتها مکلفند اطلاعات، مدارک و مستنداتی که توسط هیأتها بالاتر در مقام رسیدگی به اعتراض از تصمیمات آنها درخواست گردیده را حداکثر ظرف یک هفته ارسال نمایند.

ماده ۱۲- چنانچه هر یک از اعضای هیأتها مطابق بند (د) ماده (۹۱) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) - مصوب ۱۳۷۹ - سابقاً در موضوع دعوی اقامه شده به عنوان دادرس، کارشناس، داور، گواه و یا عضو هر یک از هیأتها استانی و شهرستانی اظهارنظر کرده باشند، نمیتوانند در مورد دعوی مذکور اتخاذ تصمیم کنند.

ماده ۱۳- هیأتها میتوانند در صورت ضرورت برای تهیه دلایل و مستندات و تکمیل اطلاعات، حسب مورد گروه تحقیق داشته باشند.

ماده ۱۴- اعضای گروه تحقیق نمیتوانند از بستگان نسبی یا سببی اعضای شورای موردنظر یا طرفین شکایت باشند.

ماده ۱۵- هیأتها موظفند برای رسیدگی به شکایت از طرفین شکایت دعوت نمایند و رسیدگی منوط به وصول دعوتنامه به آنان است. عدم حضور آنان در جلسه رسیدگی مانع رسیدگی نیست. اتخاذ تصمیم در غیاب طرفین دعوا انجام میگیرد.

ماده ۱۶- هیأتها در موارد شکایت، موظف به اعلام کتبی تخلف، اخذ دفاعیه و ابلاغ تصمیمات به شکات و اشخاص ذیربط طبق مقررات این آییننامه میباشند.

ماده ۱۷- شوراهای و مشتکیعنه موظفند ظرف ده روز پس از اطلاع از موارد شکایت، جواب کتبی و مدارکی را که در دفاع از خود دارند به دبیرخانه هیأت مربوط تسلیم کنند. پس از انقضای مهلت مزبور، هیأت میتواند به موارد رسیدگی و تصمیم لازم اتخاذ نماید.

ماده ۱۸- هیأتها میتوانند در ارتباط با موارد اتهامی، در صورت نیاز و حسب مورد از مراجع قضایی، وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران استعلام کنند و مراجع یادشده مکلفند حداکثر ظرف یکماه به استعلام هیأتها پاسخ دهند.

ماده ۱۹- هیأتها موظفند ظرف یک هفته از تاریخ تشکیل جلسه و اتخاذ تصمیم، نسبت به تنظیم و ابلاغ تصمیم به متهم و حسب مورد هیأت مربوط اقدام نمایند. هیأتها موظفند یک نسخه از تصمیم را در پرونده متهم نگهداری کنند.

ماده ۲۰- تصمیمات هیأتها باید مستدل و مستند به قانون و مقررات بوده و حاوی مشخصات شاکی و متهم، تخلفات انتسابی به متهم، نام و نام خانوادگی و امضای اعضای رأیدهنده اعم از موافق و مخالف باشد.

ماده ۲۱- تصمیمات هیأت مرکزی لازمالاجرا است و تصمیمات سایر هیأتها پس از قطعییت، لازمالاجرا بوده و مراجع مربوط موظف به اجرای آن میباشند.

ماده ۲۲- معترضین به تصمیم هیأتها میتوانند شخصاً یا نیابتاً یا با وکالت رسمی، اعتراض خود را در دبیرخانه هیأت به ثبت برسانند.

تبصره - ملاک دریافت اعتراض، تاریخ حضور معترض و یا وکیل یا نماینده وی در دبیرخانه و یا تاریخ تحویل اعتراض به پست میباشد.

ماده ۲۳- چنانچه عضوی به یکی از مجازاتهای بندهای (۴) تا (۸) ماده (۸۲) قانون شوراهای محکوم گردد و ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی به وی، به هیأت مرکزی اعتراض ننماید، رأی صادره پس از اتمام مهلت یادشده قابل اجرا خواهد بود. در غیراین صورت، تا تعیین تکلیف هیأت مرکزی رأی صادره غیرقطعی محسوب میگردد.

ماده ۲۴- هیأتها مکلفند قابل تجدیدنظر بودن تصمیمات و نشانی هیأت تجدیدنظر را در ذیل تصمیم درج کنند.

ماده ۲۵- هیأت مرکزی موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آییننامه، شیوهنامه مربوط شامل کاربرگ (فرم)های ابلاغ اتهام، اخذ دفاعیه، صدور و ابلاغ تصمیمات و تشکیل و اداره جلسات را تصویب و جهت اجرا به هیأتها استان و شهرستان ابلاغ نماید.

ماده ۲۶- هیأتها شهرستان و استان مکلفند هر شش ماه گزارشی از فعالیتهای خود شامل تعداد پروندههای تحت رسیدگی و رسیدگی شده، تصمیمات و موضوعهای مطروحه را برای اطلاع و بهرهبرداری به هیأت مرکزی ارائه دهند.

ماده ۲۷- وزارت کشور موظف است ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آییننامه، بستر الکترونیک برای تبادل اطلاعات و ابلاغ تصمیمات را فراهم نماید.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری